

FLEVI

Flevi's kenniswerkplaats jeugd
Maart 2021

"We gaan uit van de eigen kracht van gezinnen"

Interview met Pamela Jakobs, projectleider van kennislijn interdisciplinair samenwerken met gezinnen.

Helaas komt het in Flevoland bij diverse gezinnen voor dat jongeren en hun ouders te maken hebben met een veelheid aan uitdagingen in hun leven, zoals met leren op school, schulden, ongeplande zwangerschap, verslaving en beperkte kansen op de arbeidsmarkt. Ook positieve ontwikkelingen in een gezin kunnen grote impact hebben, zoals de geboorte van een nieuw gezinslid of een nieuwe baan. Omdat het om zoveel verschillende levensterreinen gaat, zijn er vaak veel hulpverleners betrokken. De hulp van deze professionals sluit niet altijd goed op elkaar en op het gezin aan. De onderlinge samenwerking is een aandachtspunt. Pamela Jakobs, projectleider van de kennislijn 'interdisciplinaire samenwerking', geeft aan dat hier nog veel winst te behalen is: "het is belangrijk om in te zetten op vroegsignalering en de gezinnen zélf te vragen welke oplossingen zij zien en zelf in zich hebben."

Visie

In Nederland wonen veel jongeren in instellingen waar ze 24-uurs zorg krijgen in plaats van dat zij in hun eigen gezin wonen. Terwijl verschillende praktijksituaties ook laten zien dat het voor jongen schadelijk kan zijn om buiten huis hulp te krijgen. Daarom is de aandacht binnen de Flevi's regionale kenniswerkplaats gericht op preventie omdat daar veel problemen mee voorkomen kunnen worden. Er wordt holistisch gekeken naar gezinnen. Daarbij staat het thema familieveerkracht centraal: hoe gaan gezinnen om met tegenslagen en met hoogtepunten? Wat leer je daarvan als gezin en hoe kan dit benut worden bij het oplossen van de problemen? Dat wordt nu vaak nog over het hoofd gezien. Pamela: "We gaan uit van de veerkracht van gezinnen, we kunnen veel leren hoe gezinnen omgaan met kritische momenten".

Ieder gezin is uniek, de diversiteit in gezinssamenstellingen is groot (bijv. samengestelde gezinnen, eenouder gezinnen, gemengde culturen, homostellen, opa/oma met een opvoedersrol). Een

gezin fungeert als een soort team, ieder gezinslid brengt zijn vaardigheden en eigenschappen in wat invloed heeft op de dynamiek en de wijze waarop gezinnen omgaan met tegenslagen. Binnen de kennislijn respecteren we dat en geloven we dat daar heel veel kennis zit dat nog te weinig wordt benut in de hulpverlening.

Kennislijn interdisciplinair samenwerken

Op dit moment wordt er vaak gekeken naar een kind als individu, terwijl juist het gezinssysteem eromheen zoveel invloed heeft op het welzijn van een kind. Daarom is familieveerkracht een centraal onderdeel van Flevi's regionale werkplaats. Familieveerkracht is de wijze waarop gezinnen omgaan met kritische gebeurtenissen zoals een overlijden van een gezinslid, de geboorte van een nieuw kind, immigratie, verhuizing, een opname in de verslavingskliniek of het starten met een nieuwe baan. Welke bronnen gebruiken gezinnen om hiermee om te gaan? Hoe ziet het familiesysteem eruit dat bijdraagt aan het omgaan met deze kritische momenten en wat leren ze hiervan? En hoe moet je daar als professional toe verhouden? Leg je jouw oplossing als professional op aan het gezin of kijk je welke oplossingen gezinnen zelf hebben? Deze vragen zijn onderdeel van de kennislijn 'interdisciplinair samenwerken'.

Vanuit de kennislijn wordt gekeken welke samenwerkingen bijdragen aan het versterken van de basis van gezinnen. Het gaat hierbij om interdisciplinaire samenwerking tussen onder andere welzijnsorganisaties, coaches, schuldhulpverlening, gemeente en jongerenwerkers. Pamela: "Op dit moment houden we interviews met professionals om te horen wat zij in de praktijk ervaren. Deze interviews zijn bedoeld om te verkennen wat er op dit moment speelt in de samenwerking met gezinnen. De verwachting is dat de uitkomsten eind 2021 beschikbaar zijn."

De oplossingen van gezinnen worden niet gezien

Pamela: "We zien jongeren in de zwaardere jeugdhulp met veel problemen. Het gaat om jongeren en ouders waar hulpverleners op verschillende levenslijnen betrokken zijn: financiën, psychische en lichamelijke gezondheid, onderwijs en andere levensgebieden. Vaak zie je dat deze problemen zowel bij ouders als kinderen spelen en dat niet de meest passende hulp geboden wordt. Het ontbreekt vaak aan vroegsignalering, hulp wordt vaak te laat gegeven en de hulp sluit niet altijd goed aan bij de situatie.

In gesprekken met deze gezinnen blijkt ook dat jongeren en ouders vaak zelf ook oplossingen zien om hun problemen op te lossen die niet gezien werden door de hulpverleners. Dit leidt tot schrijnende situaties, zoals kinderen die uit huis geplaatst worden in verschillende steden terwijl er een tante had aangeboden de kinderen in huis te willen nemen."

Pilot

"Binnen de kennislijn zijn we gestart met het monitoren van een eerste pilot in Almere rondom interdisciplinair samenwerken om vraaggerichte hulp te bieden. We volgen een casus waarbij professionals met verschillende disciplines betrokken zijn bij een gezin en ambulante hulp verlenen op verschillende levensgebieden", aldus Pamela. Er zijn hulpverleners betrokken vanuit de schuldhulpverlening, onderwijs,

jeugdmaatschappelijk werk, IPT'ers (intensieve pedagogisch thuishulp), medewerkers van de lokale toegang in Almere en een onafhankelijk adviseur van MEE. Het gaat hierbij om teamgezinsbegeleiding waarbij meerdere gezinnen geholpen worden door dit team.

Daarnaast is er een tweede schil omheen met onder andere GGZ, Veilig Thuis en Samen Veilig. Ook gezinnen gaan we actief betrekken in het actieleren door met hun in gesprek te gaan. Pamela: "Het team is nog jong en moet op dit moment nog erg zoeken hoe zij zich tot elkaar verhouden binnen het team. De samenwerking in dit team wordt in een actieertraject gevolgd. De kennis uit deze actieertrajecten over interdisciplinair samenwerken willen we binnen de regio verspreiden."

Initiatieven gezocht! Doe jij mee?

Pamela: "We willen graag op meer plekken gaan actieleren en er is ruimte om aan de slag te gaan met een ander initiatief." Dit initiatief kan een lopend initiatief zijn of een initiatief dat nog gaat starten. Het is wenselijk dat de samenwerking met een gezin meerdere levensgebieden raakt (bijvoorbeeld school, financieel, opvoedvraagstukken, gezondheid, etc.). Het zou ook een samenwerking kunnen zijn tussen medische en welzijnsprofessionals. Ook gezinnen waarbij sprake is van niet-gecontracteerde zorg zijn welkom. "We willen heel erg samen ontdekken en leren met de praktijk (dus ook met gezinnen). Een actieertraject kan een grote meerwaarde hebben voor een organisatie omdat er ondersteuning geboden wordt in het traject, er ontstaat naamsbekendheid en het initiatief kan als voorbeeld gebruikt worden. We lopen samen op tijdens het traject", aldus Pamela.

Ben je geïnteresseerd om jouw initiatief te laten onderzoeken in een actieertraject of ken je een initiatief waarin wordt samengewerkt rondom gezinnen? Neem dan contact op met Pamela Jakobs via p.jakobs@windesheim.nl om te verkennen wat we voor elkaar kunnen betekenen.

